

KATEDRA

MARIBORSKIH ŠTUDENTOV

MARIBOR

3. MARCA 1961

LETO I. ŠTEV. 1

IZ VSEBINE:

- Anketa
- Reforma glasbenega šolstva
- Dolar in rubelj
- Ni opravičila
- Študent izdal skripta
- Šport
- Šole sporočajo
- Vpis

Namesto uvodnika

Pri tolikih časopisih, ki izhajajo, se je bilo pravzaprav težko odločiti še za enega. Veliko smo o tem premišljevali, razpravljali na sejah in se pogovarjali z drugimi tovariši, dokler nismo na 5. redni seji Odbora ZSJ na mariborskih višjih šolah sklenili: potrebno je glasilo, naša katedra.

Zakaj?

Razlogov je več, ugovora pa skoraj nobenega, vsaj v Mariboru ne. V zapisniku Odbora ZSJ v Mariboru je pomemben predvsem en razlog: namen časopisa je močnejša povezava med študenti, rednimi in izrednimi, razgibanje družbeno-političnega, kulturnega in družabnega življenja mariborskih študentov in — če bo uspelo — tudi ostalih mariborskih prebivalcev.

Res je, samo 3000 nas je: 800 rednih in 2200 izrednih študentov. Toda mladi smo, polni misli, mladih misli! In zakaj bi naj naša mišljenja, naši problemi, uspehi in neuspehi ostali last posameznikov ali posameznih skupin? Naj bodo gledanja in dejavnost predmet razprav, izpodbud ali kritik vseh nas študentov in vse naše družbene skupnosti.

Študijski program na vseh šolah je izredno zahteven, obsežen in terja od študentov mnogo naporov in jim jemlje mnogo časa, tako da za medsebojne sestanke ni skoraj možnosti. Spoznavamo se v šoli, na cesti, toda to so le bežna srečanja; svojih razmišljanj, mnenj in pogledov si tako nismo mogli razložiti.

Razumljivo je, da tudi Mariborčani nimajo vpogleda v naše, tako študijsko kakor tudi organizacijsko delo ter naše življenje sploh. S tem časopisom bo to omogočeno.

Za vse študente bo poleg splošnih informacij zelo zanimiva in potrebna tudi stran objav, kjer bodo šole objavljale vsa svoja sporočila. Tudi upravam šol bo naše glasilo v veliko pomoč. Tako bodo izredni študentje lahko prebrali vsa obvestila v enem časopisu in jim jih ne bo treba loviti iz vseh mogočih virov.

To je nekaj razlogov, ki so nas pripravili do tega, da smo ustanovili svoj časopis, čeprav izdajajo naši kolegi v Ljubljani, ki so tudi samostojna organizacija, že časopis. Slišali smo predloge, da bi se vključili v ljubljanski časopis; ker pa bi bila potrebna v ta namen skoraj ista finančna sredstva, smo morali upoštevati dejstvo, da je Maribor močno industrijsko mesto in ima lepe perspektive tudi kot univerzitetno mesto in mu je torej potreben lasten študentski časopis in novinarski kader.

Tako smo se odločili za ustanovitev lastnega časopisa, ki naj bo katedra vseh naših prizadevanj — pri katerih, kot smo prepričani, nas bodo podprli vsi mariborski študentje s prispevki, predlogi in mnenji.

Sodelovanje pri učnih programih

Mika Tripalo na okrajni mladinski konferenci v Mariboru — 14 študentov-delegatov — študent izvoljen v okrajni komite in sekretariat okrajnega komiteja LMS — ZŠJ je kolektivni član LMJ — Naš razgovor s predsednikom CK LMJ Miko Tripalom

DNEVNI RED:

1. SVEČANA OTVORITEV IN POZDRAVNI GOVORI

2. REFERAT

— Naloge organizacije LMS v okraju in njen nadaljnji razvoj.

3. DELO PO KOMISIJAH

— V vseh komisijah so sodelovali tudi študentje. Zanimive in obsežne razprave so poudarile:

● potrebna je povezava med klubom mladih proizvajalcev in mladih združnikov s študenti. Študenti bi s tem spoznali praktične izkušnje, klubom pa nudili teoretično podlago.

● nujno je sodelovanje pri izdelavi učnih programov, ker bi programi verjetno pridobili na sodobnosti in praktičnosti.

● potrebno je idejno-vzgojno usmerjanje učnih programov,

● zaželeno je večje sodelovanje v šolskih odborih,

● skrbeti je treba za obsežno in pravočasno obveščanje o delu šolskih odborov,

● bodoča počitniška praksa bi naj potekala s sodelovanjem kluba mladih proizvajalcev in mladih združnikov,

● pri idejno-vzgojnem delu je treba iskati novih in neposrednih oblik,

● še bolj kot doslej razširiti idejno in vzgojno delo, kajti mladina dobiva z razvojem demokracije vedno nove naloge,

● Marksistična tribuna kot idejno-vzgojna tribuna mora čimprej in čim obsežneje zajeti izobraževanje mladih ljudi,

● društvena dejavnost naj se razvije na vseh interesnih področjih mladine,

● društvena dejavnost naj bo bolj elastična kot doslej in naj zajame čim širši krog mladine,

● obveščanje mladine mora biti temeljitejše in hitrejše.

4. RAZPRAVA O POROČILIH OK LMS MARIBOR, KOMISIJ KONFERENCE IN SKLEPI

Sodeloval je tudi predsednik CK LMJ Mika Tripalo. Uvodoma je poudaril, da je treba pri delu z mladino upoštevati vsestranost in da je lahko področje dela Ljudske mladine izredno široko in bo-

gato. Mladina si mora predvsem sama prizadevati, da bodo njene želje upoštevane, da bo dosegla določen vpliv pri odločanju pri važnih družbenih vprašanjih in podobno. Dejal je, da predstavlja Ljudska mladina v našem

vprašanje je bilo, ali bomo samostojni in ali bi naj bili vezani na Univerzitetni odbor v Ljubljani — nam je Mika Tripalo odgovoril, da ta razmerja danes sicer še niso urejena, da pa je v današnji dobi, v dobi čim večje decentra-

Tudi študentje smo bili na okrajni mladinski konferenci

družbenem življenju prav tako močno zavestno silo, kot so Zveza komunistov, Socialistična zveza, sindikalne organizacije in tako dalje. Vsako podcenjevanje mladine lahko zato samo škoduje skupnim prizadevanjem.

5. POROČILO REVIZIJSKE KOMISIJE

6. RAZREŠITEV OK LMS MARIBOR IN REVIZIJSKE KOMISIJE

7. VOLITVE

— Za predsednika OK LMS Maribor je bil ponovno izvoljen Zoran Stiplošek, za sekretarja pa Roman Tancoer. V okrajni komite je bil izvoljen tudi en študent in na prvi seji komiteja izvoljen tudi v sekretariat okrajnega komiteja.

8. ZAKLJUČKI KONFERENCE

— Delegati so poslali dve pozdravni brzojavki: predsedniku Titu in predsedniku IS LRS Mihi Marinku, protestno pismo v zvezi z umorom predsednika Lumumbe pa so poslali VS Organizacije združenih narodov.

Razgovor s predsednikom CK LMJ Mikom Tripalom

V odmoru konference smo zaprosili predsednika CK LMJ Miko Tripalo, sekretarja ideološke komisije Vujčiča in novega predsednika OK LMS Maribor Zorana Stiploška za razgovor s predstavnikoma naše mariborske študentske organizacije. Razgovor je bil zelo pristrčen in informativen.

Ko smo govorili o odnosu naše organizacije do naših kolegov v Ljubljani —

lizacije samostojnost — vsaj praktična samostojnost — samo pohvalna, zato je tudi naš časopis, je dejal Mika Tripalo, (naši ljubljanski kolegi so nam ga namreč prijateljsko in tudi uradno odsvetovali) v tej dobi samo stvar napredka, saj bomo tako zadostili težnji čim boljšega in širšega informiranja ljudi, in predstavlja s tem torej tudi način oblikovanja človeka.

Mika Tripalo nam je tudi objasnjal, kakšen je novi predlog o štipendijah oziroma štipendiranju. Štipendije bodo verjetno v obliki posojila kakšnega finančnega organa, mogoče banke, s tem da študentom, ki bi šolo ali fakulteto opravili z odličnim ali prav dobrim uspehom, ne bi bilo treba vračati štipendije. Izposojevalna doba in višina štipendije bi bili poljubni.

AKCIJA ZA POMOČ ALŽIRSKIM OTROKOM

Sedmo leto osvobodilnega boja alžirskega naroda je zahtevalo že ogromne žrtve: 1 milijon mrtvih, 700.000 v koncentracijskih taboriščih in 400.000 v izgnanstvu. Begunci, med katerimi je več kot polovica otrok izpod 12 let, nimajo osnovnih potrebščin za življenjski obstoj — mnogi niti kruha. Vsak dan umre veliko otrok od lakote in bolezn.

Potrebna jim je nujna pomoč.

TOVARIS!

Pridruži se tej človekoljubni akciji! Rešimo življenje alžirskim otrokom!

List iz uredniškega koledarja

8
marec

čestitamo

Razširjeni odbor višjih šol

Novembra 1960 je bila ustanovna skupščina Odbora mariborskih višjih šol. Skupščina, ki so jo sestavljali delegati Združenj študentov na posameznih višjih šolah, je izvolila 11 članov odbora. Poleg teh voljenih članov odbora so po svojem položaju člani odbora tudi predsedniki združenj. Kmalu je odbor prišel do ugotovitve, da ima toliko področij dejavnosti in toliko dela, da so bili posamezni člani odbora preobremenjeni in da bi jih organizacijsko delo oviralo pri študiranju.

Zaradi tega se je pokazala nujnost, razširiti odbor na 15 članov, tako da bi na področjih, kjer je delo obsežnejše, lahko delala vsaj dva tovariša in bi delo tako razdelili.

Skoraj v istem času je Odbor ZSJ mariborskih višjih šol ostal brez dveh članov: Silvester Derganc je moral v bolnišnico, Marko Dular pa je moral zapustiti Višjo komercialno šolo.

Vsi ti pojavi so zahtevali sklic izredne skupščine, ki naj seznanijo člane Zveze študentov z dosedanjim delom odbora in z razlogi Dularjevega odhoda. Na izredni skupščini naj bi izvolili tudi nove člane Odbora ZSJ mariborskih višjih šol.

Skupščina, ki se je udeležila okoli 80 delegatov združenj, predstavniki profesorjev in predstavniki OK LMS, je bila 25. januarja in je zasedala nekaj nad 2 uri. Vodil jo je podpredsednik odbora Salko Bajramagić.

Poročilo o delu odbora je prečital Vlado Golob. Pri drugi točki je skupščina obravnavala žalostni primer bivšega predsednika Dularja. Predstavniki Združenja študentov na VKŠ Lojze Vrtičnik je povedal, zakaj je moral Dular zapustiti Višjo komercialno šolo: falzificiral je potrdilo o opravljenih izpitih z Ekonomske fakultete v Ljubljani, s katerim se je hotel izogniti polaganju treh izpitov, ki so mu še manjkali, da bi izpolnil pogoje za vpis v četrti semester. Četudi je treba priznati, da je bil Dular ves čas, kar je bil v Mariboru, zelo delaven, sta vendar osnovna organizacija ZK na VKŠ in Združenje študentov na VKŠ sklenila, da Dular ne more biti več njun član.

Ob tem se je v razpravi pojavil tudi problem preobremenjenosti funkcionarjev. Med razpravo k prvi točki in pa pod točko razno je izredna skupščina obravnavala še nekaj problemov iz tekočega dela odbora in posameznih združenj: anketo, podporo socialno šibkim kolegom, namen in naloge našega časopisa, brigado mariborskih študentov.

Izredna skupščina je izvolila 5 novih članov odbora, tako da sedaj sestavlja Odbor ZSJ mariborskih višjih šol naslednji tovariši: Franc Anderlič (VAŠ), Salko Bajramagić (VSS), Janez Dolinar (VTŠ), Vekoslav Fekonja (VPŠ), Vlado Golob (VKŠ), Štefan Horvat (VAŠ), Marko Jordan (VTŠ), Alojz Krivec (VKŠ), Mustafa Kubašević (VSS),

Marjan Logar (VTŠ), Savo Mihajlović (VAS), Marjan Simič (VKŠ), Aco Stančević (VSS), Ljudmila Valant (VPŠ) in Franjo Vizjak (VKŠ). Torej so v odboru zastopani iz Višje komercialne šole 4 odborniki, iz Višje tehniške šole, agronomske in stomatološke šole po 3 odborniki in iz Višje pravne šole 2 odborniki.

Odbor bo deloval v sedmih komisijah:

- za idejno-vzgojna
- socialno-ekonomska
- študijska
- kulturna
- športna vprašanja
- komisija za mednarodne stike in
- komisija za tisk in propagando

Seminar Okrajne delavske univerze za mladinske predavatelje, ki je obsegal 35 ur predavanj in praktičnega dela, je v štirih dneh od 4. do 8. februarja seznanil 27 udeležencev iz vsega mariborskega okraja z osnovnim znanjem, ki je potrebno predavateljem pri delu z mladino. Udeležili so se ga tudi štirje študentje mariborskih višjih šol

Iz dela naših organizacij:

VKŠ: Delo v komisijah

Na redni skupščini Studentske organizacije na šoli 17. novembra lani so se študentje dogovorili za smernice bodočega dela, ki se bo odvijalo predvsem preko komisij, katerim bi naj bili v pomoč oddelčni sveti. Na sestankih posameznih oddelkov — prisostvovali so jim tudi predstojniki oddelkov — so obravnavali specifične probleme oddelkov, se seznanili s predmetniki oddelkov in izvolili oddelčne svete.

Študijska komisija je redno sodelovala pri pregledovanju skript, poleg tega je organizirala seminar iz politične ekonomije za prvi letnik. Uspelo ji je tudi pridobiti prosto predavalnico za študijsko sobo, kjer lahko študentje v miru študirajo.

Športna komisija je organizirala v mesecu decembru simultanko znanega šahista velemojstra Bore Ivkova in mojstrskega kandidata Lea Guzla, v januarju pa znanega mariborskega šahista profesorja dr. Nemca.

Od oddelčnih svetov je posebno dobro deloval oddelčni svet oddelka za turizem in gostinstvo, ki je pripravil s svojim predstojnikom posvetovanje o problemih študija in o bodočnosti absolventov tega oddelka. Posvetovanja so se udeležili tudi predstavniki Turistične zveze LRS, Gostinske zbornice LRS, Kompara in Okrajne turistične podzveze. Pogovor je bil obojestransko zelo koristen. Predstavniki turističnih

organizacij pa so obljubili študentom vso pomoč.

Bančni oddelek na šoli pa je organiziral strokovno ekskurzijo v Zavod za izdelavo bankovcev v Beogradu.

VTŠ: Študijski krožki

Studentsko organizacijo so ustanovili 8. aprila minulega leta. Zaradi neobičajne strukture študentov, članov ZSJ (saj je bilo preko 90 odstotkov vseh študentov v rednem delovnem odnosu), je bilo delo študentske organizacije zelo oteženo in se je osredotočilo predvsem na organizacijska vprašanja. Združenje je organiziralo seminar iz matematike, kajti mnogi med slušatelji že več let niso hodili v šolo ali pa niso imeli primerne predizobrazbe. Seminar so vodili honorarni predavatelji — največ profesorji. Pozneje so organizirali še seminarje za strojno risanje, fiziko in statiko. Pri organizaciji seminarjev je organizaciji povzročalo velike težave finančno vprašanje, saj je bilo predavatelje treba plačati. Zato so sklenili izdati brošuro z navodili za računanje z logaritmičnim računalom, ki bo koristila študentom in tudi drugim. Z oglasi v brošuri bi naj rešili finančno vprašanje tiska. Brošuro je napisal študent Marjan Logar.

V drugem semestru so prav tako organizirali več študijskih krožkov, ki so jih tokrat vodili študenti sami in le pri nekaterih so pomagali profesorji. Z novim semestrom se je tudi zelo spremenila struktura slušateljev. Študenti so sedaj večinoma mladi, še nezaposleni, ki imajo več časa in volje do dela v študentski organizaciji.

Pojavil pa se je nov problem — vključevanje izrednih študentov v študentsko organizacijo, vendar tega študentska organizacija še ni uspela rešiti.

VSS: Pomankanje prostorov

»V ZACETKU SMO IMELI VELIKE TEŽAVE,« pravijo na VSS. To je tudi razumljivo, saj so običajno tudi drugod največje težave v prvem letu delovanja. Prostorov še nimajo, vendar se je na šoli razvilo tesno sodelovanje med študenti, upravo šole in profesorji. Skupno rešujejo študijske probleme. Nekateri profesorji so že napisali skripita, drugi pa jih še pišejo. V bolnišnici so si uredili svoj inštitut, kjer imajo vsa učila in lahko tam tudi študirajo. Studentska organizacija tesno sodeluje z ZK in Delavsko univerzo v splošni bolnici, kjer poslušajo študentje strokovna in politična predavanja. Med študenti je tudi mnogo zanimanja za predavanja v okviru marksistične tribune.

VAŠ: Tesna povezava s FAGV v Ljubljani

Studentski odbor je v tesni povezavi s študentskim odborom agronomske fakultete v Ljubljani, s katerim skupno rešujejo razne probleme, predvsem v zvezi s potrebnimi učili, strokovno literaturo, specializacijo itd. Odbora sta imela dva skupna sestanka, in sicer enega v Mariboru in enega v Ljubljani. Na sestanku vseh študentov šole so razpravljali o zakonu o visokem šolstvu, referent je bil direktor šole ing. Josip Butinar. Ustanovljeni so bili trije sveti oddelkov, ki jih sestavljajo po trije člani. Iz teh se je formiral svet letnika, ki ima 7 članov: 6 študentov in 1 profesor. Na šoli so že začeli zbirati prijave za študentovsko delovno brigado; do sedaj se je prijavilo že 14 študentov, prijave pa še zbirajo. Ideološko politična komisija je organizirala svobodno katedro, v okviru katere bodo organizirali predavanja o aktualnih strokovnih vprašanjih. Športna komisija je uredila telovadnico, ki je študentom dvakrat tedensko na razpolago.

VPŠ: Študijski problemi

Studentska organizacija na šoli se je predvsem osredotočila na izdajanje skript in druge neposredne študijske naloge. Nekaterim študentom so pomagali reševati socialne težave.

Na VKŠ imajo ciklostil

UNIVERZA MEDNARODNEGA PRIJATELJSTVA

Na Univerzo mednarodnega prijateljstva v Moskvi se je prijavilo 25.000 kandidatov iz 70 držav. Sprejeti pa so le 500 študentov, ki sedaj obiskujejo tečaj ruskega jezika. Predvidevajo, da bo v tem letu študiralo na tej univerzi okoli 4000 do 5000 študentov.

VTŠ... večinoma mladi

»Center za marksistično izobraževanje študentov«

Z ustanovitvijo višjih šol je Maribor postal center izobraževanja severovzhodne Slovenije. Novo ustanovljene šole imajo izreden pomen za ta del naše ožje domovine zaradi velikega števila mladih ljudi, ki bodo kmalu odšli v proizvodnjo in okrepili podjetja in ustanove z doma pridobljenim znanjem.

Pred nekaj leti se Maribor ni mogel pohvaliti s tolikšnim številom mladih ljudi. Ti so vselej progresivna sila v razvoju družbe in prav je, da se Maribor tega zaveda.

Do sedaj smo glede usposabljanja študentov v visokih šolah bili v glavnem navezani na Ljubljano. Samo dejstvo, da bo tudi Maribor v bližnji prihodnosti postal univerzitetno mesto, postavlja pred nas številne naloge, ki nikakor niso lahke. Nimamo tradicij kot ostala univerzitetna mesta, a tudi tam se morajo še danes pečati z mnogimi problemi, ki čakajo tudi nas.

Eden od najvažnejših problemov je v političnem izobraževanju mlade generacije in njenem usmerjanju v prakso s pravnimi pojmi o našem družbenem sistemu, o sestavi in vlogi družbenih sil, ki ženejo in vodijo družbeno dogajanje.

Absolventi naših višjih šol se bodo vključili v proizvodnjo in bodo morali tam pokazati poleg strokovnega znanja tudi svojo zavest in privrženost dosežkom narodne revolucije. Intelektualec ni dolžan obvladati samo svoje strokovno območje, ampak mora imeti pravilne pojme o osnovnih družbenih in političnih dejavnostih. Le tako bo lahko pripomogel k hitrejšemu uresničenju težnj našega delovnega človeka. Razgledan mora biti v vseh vprašanih smeri in nujnosti naše socialistične izgradnje. A tudi med študijem bi naj bili slušatelji novih šol važen činitelj v političnem in kulturnem življenju mesta.

Na pobudo Komiteja Zveze študentov višjih šol je bil ustanovljen »Center za marksistično izobraževanje študentov«. Njegov namen je nuditi študentom s predavanji osnovno orientacijo v perečih mednarodnih in domačih problemih. Predavali bodo profesorji mariborskih višjih šol, profesorji iz Ljubljane in znani politični, družbeni in znanstveni delavci iz Maribora in Ljubljane. Delovali bodo štirje kolegiji:

A. Socializem in kapitalizem sredi 20. stoletja

B. Zveza komunistov Jugoslavije

C. Vprašanja socialistične izgradnje Jugoslavije

D. Cerkev in religija

Zaradi pomanjkanja časa in ker je treba opraviti še vrsto organizacijskih

priprav, bodo kolegiji začeli z delom v drugem semestru (marec—maj), in sicer samo v kolegijih A in B. S predavanji v kolegijih C in D bodo začeli šele v zimskem semestru šolskega leta 1961-62.

Kjer stoji kol — tu bo bodoči obrat družbene prehrane

Predavanja bodo vsakih štirinajst dni na isti dan, ob isti uri in v istem prostoru.

Zaradi lažje organizacije je odbor s predsednikom prof. Mirkom Bračičem razposlal prijavnice na vse višje šole. Upamo, da bo prijav mnogo, saj vlada za predavanja marksistične tribune veliko zanimanje. Da bi dobili čim boljše predstavo o delovanju tribune, smo naprosili za izjavo predsednika komisije za marksistično izobraževanje študentov prof. Mirka Bračiča. V krajšem pogovoru o pripravah za delo tribune nam je med ostalim povedal, da bo marksistična tribuna imela veliko vlogo v splošnem političnem in družbenem izobraževanju študentov. Slušatelji se morajo spoznati z dogodki znotraj in zunaj naših meja. Mladi ljudje morajo biti seznanjeni z vso našo preteklostjo in problematiko ter si jo tudi pravilno razlagati.

Na vprašanje, ali bodo predavanja podobna ljubljanskim, kjer tak center že dalj časa deluje, nam je prof. Bračič odgovoril, da bodo enako kvalitetna. Teme kolegijev so iste kakor v Ljubljani in bomo skušali dobiti zanje ljubljanske predavatelje. Po predavanjih bodo organizirali delo v seminarjih, kjer bodo lahko zainteresirani posebej zahtevali pojasnila in dodatne razlage. Seminarji bodo delovali po skupinah. Te bi naj vodili mariborski strokovnjaki ali pa absolventi višjih šol, ki so v posameznih temah dovolj dobro razgledani. Kot pripomoček jim bodo tudi magnetofonski posnetki predavanj. Prof. Bračič je prepričan, da bo največ zanimanja za temo v kolegiju A. Kolegij B bi naj prišel v poštev prvenstveno za mlade komuniste in tiste simpatizerje, ki bi se ga radi udeležili. Vendar bo dostop k predavanjem mogoč tudi za ostale, saj bo marksistična tribuna imela naloge popestriti politično družbeno življenje v Mariboru.

M. B.

SUBOTICA UNIVERZITETNO MESTO

Subotica ima Ekonomsko fakulteto, Višjo elektro-tehniško šolo, Višjo tehniško-strojno šolo in Fakultetski center za izredno študiranje na Elektro-tehniški in Tehniški fakulteti v Beogradu.

VIŠJE ŠOLE V ZRENJANINU

Po Novem Sadu in Subotici je v Vojvodini tudi Zrenjanin dobil zdaj višje šole. Osnovani so Višjo tehniško-strojno in Višjo tehniško šolo.

DOLAR IN RUBELJ

Kako živijo študenti Columbijske in moskovske univerze?

»Komsomolskaja pravda« je objavila članek, v katerem primerja ekonomski in socialni položaj študentov na univerzi »Columbia« v New Yorku in študentov univerze »M. V. Lomonosova« v Moskvi. Zaradi zanimivosti objavljamo prevod tega članka tudi mi.

Ameriški časopis »New-York Journal American« je objavil pred kratkim podatke o materialnem položaju ameriških študentov. Kot primer so navedli študente z univerze »Columbia« v New Yorku. Menimo, da je zanimivo primerjati življenjske pogoje študentov omenjene univerze z življenjem in materialnimi razmerami naših sovjetskih študentov. Za to primerjavo smo izbrali moskovsko državno univerzo »M. V. Lomonosova«, ker je zaradi svojega pomena in vloge v našem sistemu izobraževanja enakovredna Columbijski univerzi v New Yorku.

Celotna vsota denarja, ki ga porabi posamezni študent Columbijske univerze, doseže v enem šolskem letu povprečno 2555 dolarjev, medtem ko porabi študent na moskovski univerzi v istem času 5200 rubljev. Če upoštevamo, da velja tečaj 10 rubljev za 1 dolar, vidimo, da študent moskovske univerze porabi za svoje vzdrževanje štirikrat manj.

»Več ko porabim — bolje živim,« pravijo običajno ameriški ekonomisti in sociologi, ki vzporejajo življenjski standard. Toda ta malomeščanski aforizem postane žalostno smešen, ko ga vzporedimo z dejanskim položajem. Oglejmo si tabelico, ki v odstotkih kaže strukturo porabe denarja moskovskih in newyorških študentov.

	Študenti moskovske univerze	Študenti Columbijske univerze
Solnina	—	47
Učbeniki	1	2,6
Stanovanje in komunalne usluge	7	20
Prehrana	63	22,4
Razno	29	8
	100	100

V oči bode izredno visok odstotek (47 odstotkov — skoro polovica vse vsote), potreben za solnino, ki znaša 1200 dolarjev. Ta vsota je za povprečno ameriško družino zelo visoka in razumljivo lahko ohladi v ljudeh še tako vročo željo za izobraževanjem. Toda pustimo raje omenjenemu ameriškemu listu, da izpelje zaključke.

»Solnina je postala tako visoka, da si večina ne more dovoliti luksuza in svojim otrokom nuditi akademsko izobrazbo.«

V letnem proračunu moskovskega študenta takšne postavke sploh ni. Vse takšne stroške nosi država, ker je brezplačno šolanje zakonit izraz humanosti socializma.

Pojdimo dalje!

Najemnina v študentskem domu, pranje perila in uporaba telefona v skupnem hodniku velja študenta Columbijske univerze 500 dolarjev letno. To je več kakor tretjina njegovih izdatkov za življenje (če odbijemo solnino). Moskovski študent porabi v iste namene le 300 rubljev letno, kar je 17-krat manj od izdatkov njegovega ameriškega kolega (če zopet preračunavamo po tečaju 1

dolar za 10 rubljev). V resnici je ta vsota seveda bolj simbolična, saj pokriva le minimalni del teh izdatkov za stanovanje in druge komunalne usluge (luč, kurjava, pranje perila, uporaba telefona, televizijskega sprejemnika, športnih rekvizitov), kajti razlika do polne vrednosti nadoknauje družba.

Tretja važna postavka je prehrana. Po podatkih ameriškega lista tudi ta položaj ni preveč ugoden. Velik del študentov Columbijske univerze se hrani v najbolj cenenih bifejih Broadwaya (od 116. ulice dalje). Majhen kotlet z »vekcinom« velja 60 centov, skodelica kave 10 centov. Standardno kosilo velja že 2 dolarja in 30 centov. S preostanimi 855 dolarji (po odbitju solnine, izdatkov za komunalne usluge in najemnine) si študent Columbijske univerze lahko privoščiti takšen »razkošen« opoldanski obrok le ob kakšnih večjih praznikih. Ostane jim — seveda — študentska restavracija. Toda, kot toži ameriški list, je kvaliteta hrane v skladu s cenami, to se pravi nizka in premalo kalorična.

Moskovski študent porabi dnevno za hrano le 12 rubljev. Velika študentska restavracija univerze v Moskvi dnevno pripravi 50 do 60 tisoč obrokov. Hrana je relativno bogata in raznovrstna: na jedilniku je 63 vrst hrane, cene pa se gibljejo od 3 rubljev 50 kopejk do 4 rubljev in 50 kopejk. Seveda ta cena ne krije vseh dejanskih stroškov prehrane. Zato tudi tu skupnost daje velike subvencije.

Ostane nam še zadnja kategorija: razno.

Tudi tu položaj ameriških študentov ni zaviden. »New-York Journal American« piše, da znaša ta izdatek 7,8 od-

stotkov ali 200 dolarjev od skupne vsote, ki je potrebna za šolanje v enem letu. Po trditvi ameriških ekonomistov je potrebno letno 120 dolarjev, da se človek »povprečno in relativno dobro obleče in obuje«. Recimo, da je tako. Ali lahko tako študent uporabi v te namene toliko, če ga velja na primer samo striženje 1,5 do 2 dolarja, ena vožnja z avtobusom ali tramvajem 15 centov (to je 100 dolarjev letno, pod pogojem, da se človek pelje enkrat dnevno), vstopnica za kino pa velja tudi 90 centov.

Študentov univerze v Moskvi takšni problemi ne tarejo, ker dobijo vse to brezplačno v svojih društvenih prostorih, ki so — mimogrede rečeno — izredno opremljeni. Seveda igrajo tudi tukaj glavno (in edino) vlogo dotacije skupnosti.

Poudarimo naj še na koncu, da ogromna večina študentov univerze v Moskvi dobiva štipendije (90 odstotkov), medtem ko je štipendija v ZDA redek pojav (a tudi štipendije so majhne). Zaradi tega večina ameriških študentov porabi dosti časa in energije za iskanje in opravljanje različnih služb, da bi se preživljali (otroci bogatih staršev seveda tega ne delajo). Zato tudi ni redko, da ameriški študent v teh razmerah podaljša študij ali pa se zadolži. Potem pa potrebuje — po pisanju ameriških listov — 5 do 10 let, preden poravnava vse dolgove. Tak položaj ameriških študentov je ameriški list pripravil do zelo pesimističnih in alarmantnih zaključkov, kot na primer: »Rdeči dobivajo bitko, možgan!«

Lepo priznanje! Nam ne preostane drugega, kot da soglašamo.

(Komsomolskaja pravda)

...o zdravem telesu

Študentovski športni klub

V Mariboru so že precej razpravljali o ustanovitvi samostojnega športnega društva, ki bi vključevalo vse študente-sportnike. Med nami je mnogo športnikov, ki tekmujejo v različnih športnih klubih v Mariboru. Vprašanje je sedaj, ali naj ustanovimo samostojen študentski športni klub ali pa naj študenti-sportniki ostanejo še naprej v društvih, kjer trenirajo sedaj.

Res je, da bo študentski športni klub verjetno zašel v velike finančne težave, še večji problem pa bo, kje bi dobili primerna igrišča in prostore. S pomočjo vseh višjih šol in oblasti bi se dali rešiti tudi ti dve vprašanji, ker lahko upamo, da bo študentski športni klub opravičil svoj obstoj in namen — vključiti v svoje vrste čimveč študentov.

In kaj mislijo o samostojnem študentskem športnem klubu:

PROFESOR MIRO BRACIČ: Predlagam, da študentje višjih šol ustanovijo samostojen športni klub. Gospodarske organizacije bi naj dotirale ta športni klub s finančnimi sredstvi, tako da bi Maribor dobil boljši kader na področju športne dejavnosti.

ŠTUDENT IGNAC KRUMPAK: Že kongres telesne kulture je začrtal pot športu, ko je naglasil, da ni glavno težišče na klubih, ki niso čisto amaterski, ampak naj bi prenesli telesno kulturo na šole in univerze. Po gimnazijah že delujejo športni aktivisti, kar je zelo pozitivno, saj bomo le na ta način dobili pravo športno mladino. Ko pa ta mladina pride na univerzo, nima nobene prave oblike športnega udejstvovanja. Vprašanje je sedaj, kaj naj mi naredimo v tem pogledu, ker tudi pri nas ne bo več dolgo, ko bodo univerze uvedle tako obliko. Zato predlagam, da bi ustanovili študentski športni klub. Po mojem mnenju se ne more nihče

izgovarjati na izpite in da nima časa, ker dobro vem, da ima vsak izmed nas študentov vsaj dve uri prostega časa, ki ga po navadi zabije na oslovskih vogalih ali pa v kavarni.

Šah

V sredini meseca decembra je na svoji turneji po Sloveniji obiskal tudi Maribor znani jugoslovanski šahist Bora Ivkov. V dvorani VKS je velemejster Ivkov predaval študentom najprej o šahovski olimpiadi v Leipzigu, hkrati pa je predvajal tudi film o olimpiadi, nadalje o portoroškem turnirju, turnirju kandidatov na Bledu in o dvoboju Jugoslavija — SSSR. Po predavanju je odigral velemejster proti 30 mariborskim študentom simultanko in zmagal z rezultatom 25:5. Velemejstru je nudil najmočnejši odpor študent VKS Franc Bežjak, ki je edini velemejstra tudi premagal. Remizirali so Emil Kovše, Janko Mirkovič, Jovan Cvijanovič, Silva Kos, Marija Rižner, Vinko Falanger in Vojko Tvojrmoč. Istočasno je igral simultanko tudi mojstrski kandidat Leo Guzel in zmagal z rezultatom 15,5:4,5. Zmagala sta Maks Božnik in Karel Cojter, remizirali pa so Franc Čeh, Boris Zidanšek, Andrej Ratko, Marijan Bibjanko in Ferdo Rip.

Znani mariborski šahist in profesor na VKS dr. Nemeč je igral v sredini meseca januarja simultanko proti 15 študentom VKS in zmagal z rezultatom 9,5:5,5. Zmagali so Celer, Podjavoršek in Rituper, remizirali pa Bežjak, Stevlič in Krumpak.

šole sporočajo

IZREDNIM ŠTUDENTOM VIŠJE TEHNIŠKE ŠOLE V MARIBORU

1. Na VTŠ so uvedene na sedežu šole (Smetanova 18) redne govorilne ure s predstojniki, profesorji in asistenti, in to vsako prvo in vsako tretjo soboto v mesecu od 13. do 14. ure, razen v mesecih juliju in avgustu.

V katerih predavalnicah oziroma kabinetih bodo govorilne ure za posamezne predmete, bo razvidno iz objave na oglasni deski VTŠ.

Z uvedbo govorilnih ur bomo skušali omogočiti izrednim slušateljem stalnejši kontakt s šolo.

2. Izredni študentje lahko opravljajo izpite vsak mesec med 20. in 25. razen julija in avgusta.

Za vsak izpit posebej morajo študentje oddati oziroma poslati na predpisanem obrazcu prijavo k izpitu med 25. in zadnjim dnevom vsakega meseca v sekretariatu VTŠ.

3. Tisti izredni študentje, ki še niso dopolnili 27. leta starosti in niso odslužili vojaškega roka, so pa sposobni za službo v JLA, morajo enako kot redni slušatelji opravljati izpite iz predvojaške vzgoje.

Sekretariat VTŠ

RAZPORED IZPITOV V IZREDNIH IZPITNIH ROKIH NA VKS (MAREC, APRIL, MAJ)

Izredni izpitni rok je vsak prvi teden v mesecu. Izpitni rok v mesecu marcu je od 6. do 11. marca. Rok za prijave je do 28. februarja 1961.

Izpitni rok v mesecu aprilu je od 3. do 8. aprila. Rok za prijave je do 25. marca 1961.

Izpitni rok v mesecu maju je od 8. do 13. maja. Rok za prijave je do 30. aprila 1961.

Izpitni iz predmetov: »Komerčno poslovanje« ter »Temeljni pojmi o državi in pravu« v razporedu niso določeni po dnevih, ker zaradi obremenjenosti profesorjev ni mogoče naprej predvideti točen čas izpitov. Zato se naj slušatelji prijavijo v predpisanem roku. Z običajnim razporedom pa bodo pravočasno obveščeni o dnevu in času izpita, ki bo v času izrednega izpitnega roka.

Izpitni v izrednem izpitnem roku bodo po naslednjem razporedu:

Torek:
Gospodarsko pravo ob 8. uri — Kabinet III.

Četrtek:
Gospodarsko pravo ob 8. uri — Kabinet III.
Politična ekonomija ob 10. uri — Predavalnica I. (za I. in II. letnik)
Zunanja trgovina FLRJ ob 10. uri — Kabinet I.
Predvojaška vzgoja II. (ženske) ob 15. uri — Mladinska soba.

Petek:
Ekonomika FLRJ ob 10. uri — Predavalnica II.
Denar ob 10. uri — Kabinet I.
Finance II. ob 10. uri — Kabinet I.
Predvojaška vzgoja II. (ženske) ob 8. uri — Mladinska soba.

Sobota:
Osnove knjigovodstva ob 10.30 — Predavalnica I.
Gospodarska matematika ob 10. uri — Predavalnica II.
Gospodarska geografija ob 8. uri — Predavalnica IV.
Predvojaška vzgoja II. (ženske) ob 15. uri — Predavalnica IV.

Pismeni del izpita iz tujih jezikov (angleški, nemški, italijanski, francoski in ruski) bo zadnje soboto pred izrednim izpitnim rokom v predavalnici II. ob 9. uri (4. marca, 1. aprila, 6. maja).

Izpit iz predmeta »Ekonomika podjetij« bo ob četrtek 16. marca, 13. aprila in 18. maja 1961 ob 10. uri v predavalnici I.

Ravnatelj
Tine Lah

OBVESTILO ŠTUDENTOM VIŠJE STOMATOLOŠKE ŠOLE V MARIBORU

Vpis rednih študentov v II. semester Višje stomatološke šole v Mariboru bo v času od 1. do 4. marca 1961, dnevno od 8. do 12. ure.

Za izredne študente iz Maribora, ki so vključeni v ciklus rednih vaj, bo vpis v II. semester dne 3. marca 1961 v popoldanskem času, od 15. do 18. ure.

Redna predavanja v II. semestru prične dne 6. marca 1961 ob 8. uri v predavalnici Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Mariboru.

Tajništvo VSS

Vodna skupnost porečja Drave

čestita
vsem ženam
ob
8. marcu

tovarna čevljev maribor

nudi pestro izbiro čevljev za vsakogar

saponia osijek

CESTITA
SVOJIM ODJEMALKAM
OB 8. MARCU
IN SE TOPLO PRIPOROČA

Nekaj humorja za šalo . . .

Student pri fotografu

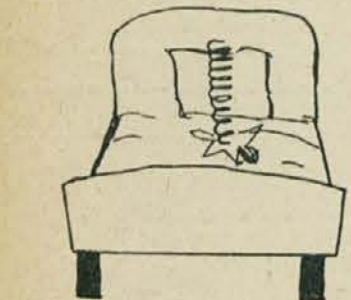
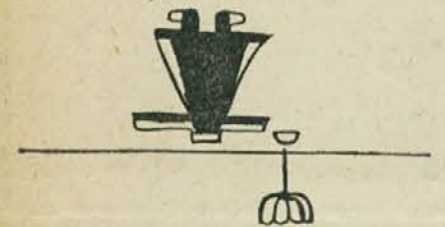
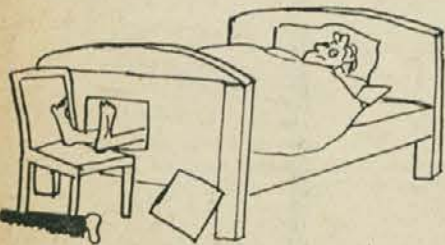
HUMOR IZ NAŠIH VRST

Iz veselja, da je položil pogoje, se ga je Janez malo nasekal. Mehkih kolen je šel iz gostilne. Ta trenutek je pripeljal mimo taksi. Ustavil ga je, vstopil in se opotekel proti drugim vratom, da se je znašel na cesti.

— Sila ste —, pravi tedaj šoferju, — blazno hitro ste peljali. Koliko sem pa dolžan? —

Oče: — Ako napraviš pogoje, plačam vse tvoje dolgove.

Sin-študent: — Tako, ali se naj torej učim samo za svoje upnike?

Studentske sobe za tisoč dinarjev

»Študiram z deklico.«
»Jaz tudi še nisem položil nobenega izpita.«

Dolgoletni absolvent književnosti je pisal očetu: »Zopet moram nadaljevati študij, ker to, kar sem se do sedaj naučil, ne velja več. Izšel je novi pravopis in moram zopet od začetka.«

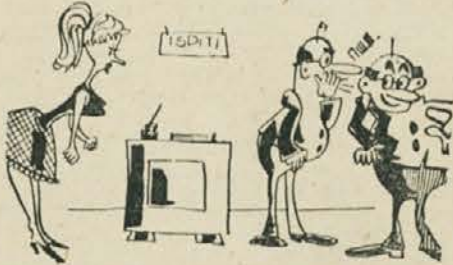
Človek se uči, dokler je živ. Študent živi, ko se ne uči.

SONCE NA IZPITU!

Padlo je 15. februarja 1961 ob 8.04!

OČITEK

»Vidiš, kakšen si! Zaradi nje si štirikrat odstopil od izpita, zaradi mene pa samo dvakrat.«

»Dajmo ji diplomo in jo vzemimo za sekretarko.«

... in malo zares!

Iz »Livarja«, časopisa Mariborske livarne

Vsem članom kolektiva sporočamo žalostno vest, da je po kratki in mučni borbi z ekonomskimi enotami preminil cenjeni in mnogokrat zaželeni naš ljubljani

DOBIČEK

(Višek)

Od dragega pokojnika smo se poslovili 3. septembra 1960. Ob slovesu se ga še enkrat spominjamo, saj smo ga vselej, kadar je prišel med nas, sprejeli z odprtimi rokami. Vsem, ki so kakorkoli prispevali za njegovo nam prijetno in veselo družbo, lepa hvala!

Zaposlenim ostalim iskreno sožalje!

Pojdimo tiho mimo tega.

Naš beograjski kolega Danko Novak je v »Ježu« opisal svoje težave ob vpisu v drugi semester — in ker sočustvujemo z njim, objavljamo to zgodbičo tudi mi...

Danko Novak:

VPIS

Danes zjutraj me je vprašala gospodinja:

— Ali veste, Danko, koliki je danes?

Najprej sem se prestrašil, potem pa, ko sem se spomnil, da sem za ta mesec že plačal sobo in da je že sredi februarja, sem dejal pomirjeno:

— Zakaj vprašujete?

— Zdi se mi, da bi bil čas za vpis v semester...

— Saj je še čas!

— Motite se, mladenič. Tako vsi mislijo prvo leto. Ali ste že kupili formularje?

— Jutri jih bom kupil.
— Prav, če jih jutri kupite v knjigarnah, toda potem potrebujete še dva dni, dokler jih ne izpolnite in odgovorite na vsa vprašanja!

Kri mi je zledenela v žilah.
— Zaboga, gospa Rada, menda vendar ne bom moral odgovarjati ponovno na vsa tista vprašanja kot pri vpisu na fakulteto?

— Morate, sinko!

Začel sem jecljati:

— Ali zopet o socialnem poreklu staršev... In o tem, kje stanujem... in kje stiši?

— Toda čemu jih to zanima?

— Gotovo raziskujejo vpliv študentske menze na mlade intelektualce...

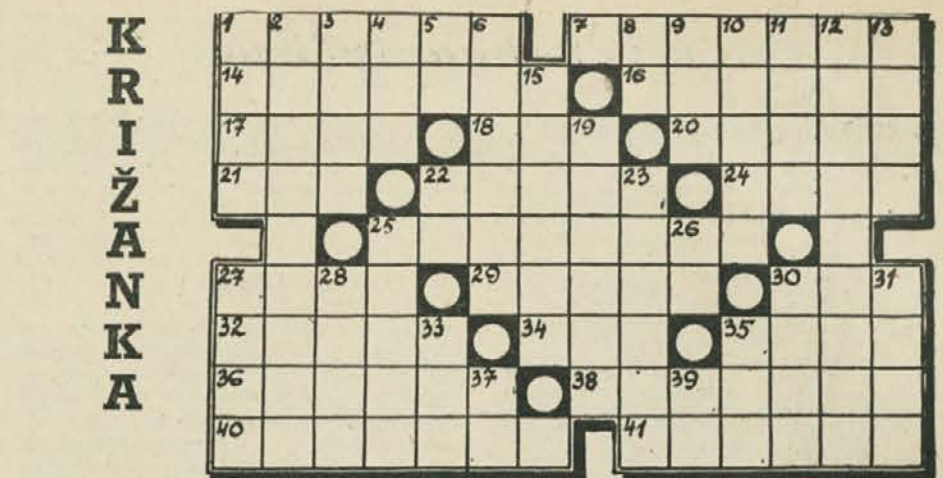
Nisem več vzdržal.

— Koliko časa, za vruga, me bodo preganjali ti kilometrski formularji?

— Do konca študija, dragi moj. Ni tako lahko priti do kvalifikacije. Če bi tega ne bilo, bi vsi navalili na univerzo.

Poznam nekoga, kateremu so rekli, da jem... Zakaj?

— Ha, morda ste od junija nehali je-

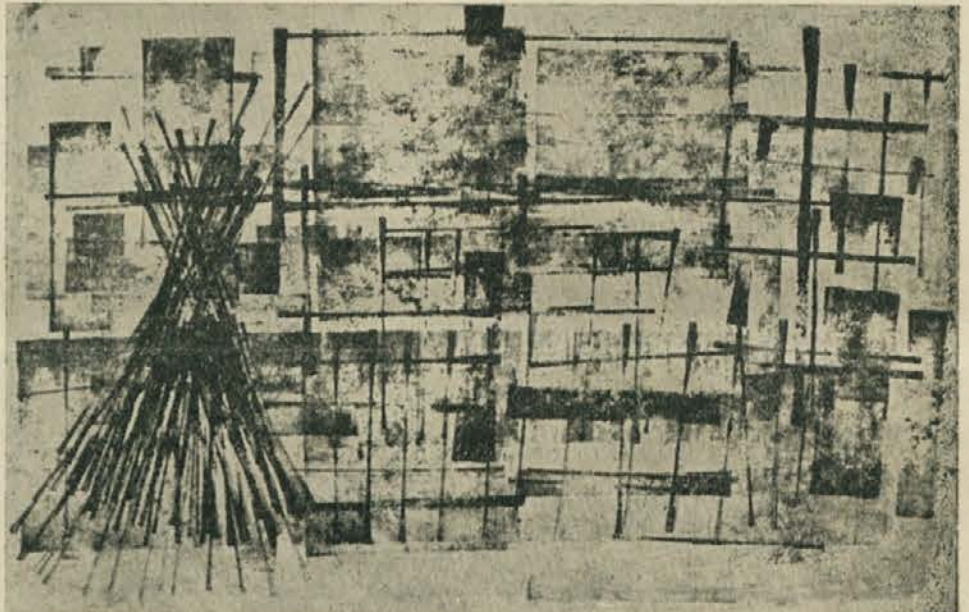

KRIŽANKA

Vodoravno: 1. slavni nemški fizik in kemik (Walter), 7. stopnjevanje (v poetiki), 14. svetovnoznani rudnik živega srebra v Španiji, 16. človek v pozni življenjski dobi, 17. lakota, 18. oranje, 20. jezero na Finskem, 21. francoski departement (glavno mesto Bourg), 22. najtragičnejši lik iz starogrških dram, 24. državni proračun, 25. francoski pripovednik — Gustave (»Gospa Bovaryjeva«), 27. reka v južnoitalijanski pokrajini Lukaniji, 29. mesto v Indokini ob reki Mekong, 30. tonovski način, 32. na rudah bogata srbska gora, 34. vzdevek Goethejeve matere, 35. predal v bančni zakladnici, 36. živalski krog, 38. zmes azbesta in cementa za pokrivanje streh, 40. ime sovjetskega državnika Mikojana, 41. selekcija, izbor.

Navpično: 1. divja gorska plemena v Asamu (lovci na glave), 2. popularni ameriški pianist in vodja slovitega orkestra (Duke), 3. domača zdravilna rast-

lina, 4. predlog, 5. smučarsko društvo (kr.), 8. znak za »loco sigilli«, 9. hoditi, 10. sloviti francoski slikar, soutereljitelj impresionizma — Edouard (»Zajtrk na prostem«), 11. grški didaktični pesnik, avtor pesnitve »Phainomena«, 12. kamenina, 13. starogrško ime za pripadnika nomadov v jugovzhodni Evropi in centralni Aziji, 15. astma, 19. industrijski kraj v Savinjski dolini, 22. staroslovansko pivo, 23. starorimski hišni bogovi, 25. konec (lat.), 26. začetnice slov. pisatelja in publicista (Komedijska sedanjost), 27. v današnji metriki naglašeni del stopice, 28. žensko ime, 30. v rimskem bajeslovju duhovi umrlih svojcev, 31. časovne enote (tudi reka v podzemlju v bajeslovju), 33. kratice jugoslovanskega civilnega letalstva, 35. pripadnik jugoslovanskega naroda, 37. srbohrvatski predlog, 39. začetnici velikega francoskega naturalista (»Germinal«).

NAGRADNI NATEČAJ

Uganite, kaj predstavlja ta slika znanega slovenskega slikarja in kakšen bi naj bil naslov slike.

Odgovore pošljite do 15. marca na naslov »Katedra«, uredništvo Gregorčičeva ulica 30, Trije pravilni odgovori bodo nagrajeni s po 500 dinarji.

Skoro sem se prebil do vrat, ko se je nenadoma dostojanstveno pojavil služitelj in se izprsil:

— Umakni se, inteligenca!

Nekaj deklet je od strahu prebledelo.

— Ne boj se, kolega, takoj bo odšel, mi je šepnil nekdo.

— Kam?

— Prodajati študentom formularje po dvojni ceni...

— Kako?

— Tako — enostavno: kupuje jih v knjigarni po pet dinarjev, tukaj pa jih prodaja po kovača. No, pravi zelenec si, da tega ne veš...

V tisti stiski se ni treba čuditi, če sem pozelenel, toda množica me je že na ramenih odnesla v administrativno svetišče te hiše, kjer so nas razveseljene uslužbenke pričakale s prisrčnimi vzkliki:

— Stoj! Kam bezljate!

— Ne tlači svojega nosu pod pult!

... Vse nadaljnje se je razvijalo kot v kakšni domači filmski komediji, kjer nihče ne ve, kdo pije in kdo plača! Skozi vrata pa so na prekrasnih krilih lebdeli drug za drugim v sobo bodoči filozofi, esteti, književniki in profesorji... v rokah vihteče svoje prijave.

V tej splošni zmedbi mi je nekdo mimogrede prislinil pečat še na čelo.

Tako sem, po predpisih overjen, zletel v drugi semester.

Izdaja: Zveza študentov Jugoslavije — Odbor visjih šol v Mariboru, Gregorčičeva 30. Založnik: Založba Obzorja, Maribor, Maistrova 5. V uredniškem odboru so: Stanko Gojčič, Vlado Golob, Stanko Grasselli, Bruno Mekina, Matjaž Mulej, Ivo Strakl. Odgovarja in urejuje: Vlado Golob. Uredništvo: Maribor, Gregorčičeva ulica 30. Tiska: Mariborska tiskarna, Maribor. Izhaja mesečno. Cena izvoda 30 din. Poštnina plačana v gotovini. Tekoči račun: 604-702-1-167. Rokopisov ne vračamo.